

A close-up photograph of a red squirrel hanging upside down from a tree branch. The squirrel's body is oriented vertically, with its head pointing downwards. Its fur is a rich reddish-brown color, and its eyes are dark and focused. The background is a soft, out-of-focus green, suggesting a forest setting. The squirrel's paws are visible, gripping the branch. The overall mood is calm and contemplative.

BROJ 5.

15. OKTOBAR 2025.

njuzleter

NOVA AKROPOLA

Čovek može da poseduje ogromna znanja, a da ipak ne poznaje sebe. Za to je potrebno nešto više. Potreban je napor da prevaziđe sebe.

www.nova-akropola.rs



Možemo izgraditi svojo budućnost ako
smo sposobni da u životu, na delotvoran
način, uskladimo snagu uma i moć
vremena.

KARLOS ADELANTADO PUČAL

SADRŽAJ

- Novo doba, stara nauka 4
Delija Steinberg Guzman
- Kako da živimo u miru sa sobom i sa drugima 7
Daliborka Kiković
- Šta je novo u Novoj Akropoli? U Srbiji 10
- Šta je novo u Novoj Akropoli? U svetu 11
- Predstojeći događaji 12
- Najstariji sačuvani tepih 14
Dulten Dvornić

IMPRESUM

IZDAVAČ:

NOVA AKROPOLA SRBIJA

kulturno udruženje

imejl: info@nova-akropola.rsweb: www.nova-akropola.rs

ADRESA

NOVA AKROPOLA | Srbija

Brankova 24, 11000 Beograd

065 82 12 384

RADNO VREME:

PON– ČET 18 h–21 h

UREDNIŠTVO:

Glavni urednik: Daliborka Kiković

Urednici rubrika: Jasna Glišić,

Marko Čumić, Oliver Kiković

Lektura: Marija Brzić

Tehnički urednik: Vojislav

Bogdanović

UVODNA REČ

Kada dođe hladnije vreme i nastupi jesen, dan se skraćuje i prirodan ritam života okreće se prema unutra. Život drveća i biljaka koje su do juče prštale zelenilom, sada se povlači i ljudskom oku postaje nevidljiv.

Nešto slično se zbiva i sa čovekom, premda zbog modernog načina života možda nismo toga potpuno svesni. Jesen poziva da pogledamo unutar sebe. To je vreme introspekcije, postavljanja pitanja i traganja za odgovorima. To je vreme ponovnog susreta sa samim sobom. Zato ne treba čuditi da je upravo u ovom periodu UNESCO proglasio Svetski dan filozofije kako bi se prepoznala trajna vrednost filozofije i njen doprinos razvoju pojedinca i svake kulture.

Svakog trećeg četvrtka u novembru obeležava se Svetski dan filozofije. Ovoj inicijativi pridružuje se Nova Akropola Srbije i organizuje manifestaciju „Dani filozofije“ u Beogradu i Novom Sadu. Krilatica ovogodišnjeg programa biće *jedinstvo kroz različitost*.

U vremenu podela i naglašavanja različitosti, svakim danom postaje sve očiglednija potreba za otkrivanjem dublje dimenzije sveta i čoveka.

Jedan čovek može da traži jedinstvo, ono što povezuje, dok drugi u istoj situaciji može da naglašava razlike. Prvi ide u dubinu, drugi ostaje na površini. Prvi traži mir, drugi traži sukob.

Možda je čovečanstvo izgubilo previše vremena čeprkajući po razlikama što je uvek „savršeno“ sredstvo za izazivanje straha i satiranje slobode.

Vreme je da počnemo tražiti dublje. Mnogo veću vrednost uvek ima ono što povezuje od onoga što razdvaja. Konačno, različitost sama po sebi ne mora da znači i upiranje prstom u razlike. Različitost može da se posmatra kao bogatstvo koje širi horizonte i otkriva nove mogućnosti svesti.

Možemo da biramo. Mnogo je jednostavnije nego što izgleda na prvi pogled.



NOVO DOBA, STARA NAUKA

■ *Delija Steinberg Guzman*

Često se govori i piše da živimo u vremenu tehnologije i pritom se ističu sve prednosti koje to sa sobom nosi.

Sve aktivnosti su sistematizovane; elektronska obrada obuhvata sve aspekte života, mašina dan za danom sve više zamenjuje ljudski rad, sredstva komunikacije skraćuju udaljenosti i vreme. Konačno, čini se da smo nadomak dosezanja toliko sanjanog raja u kome ćemo imati mnogo slobodnih sati dnevno i više neradnih dana nedeljno.

Međutim, brojnim protivrečnostima sadašnjeg trenutka pridružuje se još jedna, isuviše važna da bismo je zanemarili: svet tehnologije nastojao je da olakša sve aspekte materijalnog života, ali ništa nije učinio za dobrobit psihološkog, mentalnog i duhovnog života. Ovi subjektivni svetovi ostali su jednako haotični kao i u vreme pećinskog čoveka.

Mogao bi se uložiti prigovor da su psihologija i njoj pomoćne nauke razvrstale ljude u različite tipove, olakšavajući time njihovo raspoznavanje i, u slučaju bolesti, lečenje. To je tačno, ali kategorizacija ljudskih tipova u knjigama i grafikonima ne rešava praktičan problem ljudskog bića bespomoćnog pred samim sobom. To što neko poznaje činjenicu da je preterano stidljiv, ne znači i da se oslobodio stidljivosti, a nečije znanje da ima neobuzdanu fantaziju nije isto što i ovladavanje njome.

Danas jedan čovek može da rukuje ogromnim brojem uređaja, ali nije kadar da vlada psihološkom depresijom, niti da umiri svoje nagone, obuzda svoj bes ili probudi svoju duhovnost. Ne radi se o tome da on to ne želi; često bi želeo, ali ne može. Ne zna kako. Tehnologija nije zainteresovana za ove probleme, niti je sposobna da izumi ikakav sistem koji bi omogućio da se radi sa

ovim nemerljivim subjektivnim realnostima unutrašnjeg čoveka.

Kao posledica toga, dok nauka i tehnologija napreduju ruku pod ruku smišljajući sve veće mogućnosti materijalnog komfora, čovek sve dublje tone u očaj svog nezadovoljnog „ja“. Što više slobodnih sati ima, to više straha oseća jer ne ume da bude sam sa sobom, niti da razume tajne tog neobičnog saputnika sa kojim svakodnevno živi, svog unutrašnjeg „ja“.

Daleko od toga da istinski služe onome za koga su izmišljene, mašine su uzurpirale ljudske sposobnosti, zarobile su čoveka koga su nameravale da oslobode. Život je postao nezamisliv bez satova, telefona, električnih aparata, liftova, pokretnih stepenica ili televizora. I tako je čovek postao podjarmljen, beskoristan pred tehnologijom koju je sam stvorio.

Govori se o sistematizaciji podataka, a ne možemo organizovati unutrašnji život.

Govori se o borbi protiv zagađenja, a ne možemo izbeći loše misli i osećanja.

Govori se o supersoničnim avionima, a ne možemo ubrzati vlastito razumevanje stvari.

Govori se o miru i ljubavi, o ljudskim pravima, a ne znamo ni voleti ni živeti u miru. Ne shvataju se ni ljudska prava, iz jednostavnog razloga što se ne shvata ni Čovek.

Tehnologija? Oslobođenje? Vladanje životom? Ostavimo se protivrečnosti i shvatimo jednom za svagda da jedino čovek koji poznaje težak i čudesan put upoznavanja samog sebe može dati vrednost slobodi i životu i koristiti nauku i tehniku za dobrobit Čovečanstva.

Započnimo dakle *ново време* sa *starom naukom*: „Upoznaj samoga sebe“.



Prevela: Tijana Repajić





KURS
Upoznaj Sebe

ZAPOČNI AVANTURU UPOZNAVANJA SEBE

PRIJAVI SE!

NA
NOVA AKROPOLA
ŠKOLA FILOZOFIJE

TERMINI GRUPA:
OKTOBAR I NOVEMBAR

BRANKOVA 24, BEOGRAD
SONJE MARINKOVIĆ 12, NOVI SAD



KAKO DA ŽIVIMO U MIRU SA SOBOM I SA DRUGIMA

■ Daliborka Kiković

Mnoge naše probleme nisu izazvale teške okolnosti, neočekivani događaji ili nerazumevanje drugih ljudi, već nezadovoljstvo, strahovi i nemir koje nosimo u sebi.

Pored toga, rešenja počinjemo da tražimo tek kada se teškoće pojave i to na veoma površan način, kao da bismo hteli da postoji lista gotovih rešenja, priručnik u situacijama kada ne znamo šta da radimo.

Ovo su posledice stava koji najveću važnost daje spoljašnjoj formi, odnosno zanima ga prvenstveno kako nešto treba da se „predstavi“ ili da „ispadne“. Drugim rečima, ne bavi se suštinom, već efektima.

Koji je koren toga? Verovatno je sve započelo u nekom trenutku kada smo počeli mehanički





izvršavati postavljene zadatke.

Podsetimo, mehaničnost je osobina nečega što se odvija bez učešća više refleksivne svesti, rutinski i bezlično. Drugim rečima, sve suprotno autentičnosti i svesnom i slobodnom delovanju.

Mehaničnost nije izolovana mana, na nju se direktno nadovezuju krutost i neprilagodljivost, odnosno nesposobnost jasnog sagledavanja sebe što za posledicu ima nerazumevanje drugih, a time i pogrešnu percepciju ljudskih odnosa. To je vidljivo kroz toliko prisutnu zavist, kompeticiju, osećaj „viška“, ili „manjka“ sopstvene vrednosti. Ovo sa sobom povlači brojne druge probleme vidljive kroz stalno nezadovoljstvo, strahove, nemir i potrebu da se vlada svime osim samim sobom. Rezultat je dvostruka manipulacija, jer je i sam manipulator izmanipulisan.

Čovek može da poseduje ogromna znanja, a da ipak ne poznaje sebe. Za to je potrebno nešto više. Potreban je napor da prevaziđe sebe.

Na kolektivnom planu, upravo je iz

mehaničnosti rođena slika sveta u kojoj najjači pobeđuje. Međutim, kako tačno najjači? Fizički, ekonomski, moralno, duhovno? Na kraju krajeva, zašto bismo uopšte morali pobeđivati druge? Još davno su mudri ljudi objasnili da je najveća pobeda ona koju čovek izvojuje nad samim sobom i da je ona vrednija od pobede nad hiljadama drugih ljudi.

Problem mehaničnosti nas pogađa i na mnogim drugim poljima, vidljiv je kroz kult procedura, kroz mentalitet birokrate, kao i „selebritija“, kroz praćenje moda i trendova koji su upravo to: praćenje, odnosno poželjna mehanička reakcija.

Sve ove i mnoge slične stvari koje smo automatski prihvatili zaslužuju da budu preispitane.

Da bismo jasnije videli potrebno je da stvari pogledamo odozgo. Ta nova vertikalna dimenzija se otkriva tek kada smo spremni da prevaziđemo sopstvena ograničenja. Potrebno je da usmerimo pogled ka onome što ima trajniju vrednost.



Razmislimo na trenutak o sledećim rečenicama:

Materija stvara teskobu, a ne duh.

Bol nastaje iz vezivanja za ono što je prolazno.

*Sve što je istinski vredno zaslužuje se
sopstvenim trudom i radom.*

*Unutrašnje zadovoljstvo nastaje iz
nesebičnosti.*

Rastemo pobeđujući sopstvena ograničenja.

Istinska sreća se rađa iz ispravnog delovanja.

*Okolnosti u kojima se nalazimo su pravedne za
nas.*

Vrline su pokazatelj čovekovog rasta.

Radost je prirodno stanje duše.

Pobedi sebe i bolje ćeš razumeti druge.

*Ovo su samo neki od saveta koje čovečanstvo
baštini od svojih mudraca.*

*Svi oni se slažu u jednome: čovek nije dovršeno
ni savršeno biće, već se nalazi u procesu
buđenja svesti. Rečenice koje smo naveli služe
upravo tome.*

*To nije stvar verovanja, već nužnosti. Spoljašnji
putevi kojima čovek prolazi kroz život su
bezbrojni, ali put koji osvaja iznutra, jedan je
te isti. On vodi ka svesnom biću koje poznaje
sebe i vlada sobom. Jedino tako ćemo postati
sposobni da biramo ono što je najbolje, a to
znači da to mora da bude dobro za nas, za
drugoga, za planetu Zemlju i ceo univerzum.*

*Ako gledamo horizontalno, takvu tačku
harmonije nikada nećemo pronaći, ali ako
podignemo pogled prema gore, otkrićemo
da baš uvek možemo da pobeđujemo svoje
slabosti i da rastemo. Niko i ništa nas ne može
sprečiti u tome. Takav stav prema životu i takav
način života omogućiće nam da živimo u miru
sa sobom i sa drugima. I zašto da ne, sa celim
Univerzumom.*



ŠTA JE NOVO U NOVOJ AKROPOLI?

u Srbiji

LETNJE AKTIVNOSTI U NOVOJ AKROPOLI

Novosadski ogranak Nove Akropole organizavao je za svoje sugrađane kurs izrade arheoloških reprodukcija. Volonteri su zainteresovane upoznali sa celokupnim procesom – od pripreme smese, pažljive obrade i bojenja, do same simbolike artefakata.



U Beogradu su volonteri leto posvetili uređenju prostora škole. Održana je i radionica izrade ukrasnih drvaca od kristala, kao i letnji bioskop: prikazivanje filma *So Zemlje*. Brazilski fotograf Sebastijao Salgado, njegov život i rad, tema su ovog dokumentarnog filma nakon čije projekcije je održana inspirativna radionica i razgovor o životnim izborima, smislu patnje i čovekovom mestu u prirodi.



ŠTA JE NOVO U NOVOJ AKROPOLI?

U svetu

ODRŽANI MEĐUNARODNI DANI VOLONTERSTVA U SIRAKUZI

Na Siciliji su krajem avgusta održani Međunarodni dani volonterstva Nove Akropole pod pokroviteljstvom Regionalnog odeljenja civilne zaštite Sicilije i Grada Sirakuze.

Tokom trodnevnog programa, 200 volontera iz 21 zemlje sveta uključujući i Srbiju, učestvovalo je u nizu teorijskih i praktičnih obuka iz oblasti civilne zaštite i reagovanja u kriznim situacijama, sa posebnim fokusom na spasavanje u poplavama.

Uz podršku instruktora i tima prevodilaca, volonteri su učestvovali u simulacijama spasavanja na vodi. Ono što se pokazalo ključnim u kriznim situacijama jesu prisebnost, saradnja i poverenje, koje omogućavaju da tim deluje efikasno i bezbedno.

Lucia Sinona, predstavnik Nove Akropole u Sirakuzi, istakla je: „Suočeni sa rastućim rizicima od oluja, poplava i drugih katastrofalnih događaja, odlučili smo da organizujemo međunarodni kamp sa kvalifikovanim trenerima. Volonteri ovde stiču ključne veštine koje će preneti u svoje zajednice, doprinoseći bezbednosti lokalnih područja.“

Pod motom „Zajedno možemo napraviti razliku“, Dani volonterstva još jednom su pokazali koliko su zajedništvo, spremnost i humanost temelj volontiranja i civilne zaštite.



PREDSTOJEĆI DOGAĐAJI

BEOGRAD:

KURS PRAKTIČNE FILOZOFIJE – UPOZNAJ SEBE

UTORAK 21. OKTOBAR 2025. OD 18 Č

BRANKOVA 24, BEOGRAD

065 82 12 384 | KURS@NOVA-AKROPOLA.RS | PRIJAVA JE OBAVEZNA

BROJ MESTA JE OGRANIČEN. [LINK DO PRIJAVE](#)

SVETSKI DAN FILOZOFIJE

PREDAVANJE: ZAŠTO NAM JE DANAS POTREBNA FILOZOFIJA?

ČETVRTAK 20. NOVEMBAR 2025. U 19 Č

BRANKOVA 24, BEOGRAD

ULAZ JE SLOBODAN. PRIJAVA JE OBAVEZNA. PRIJAVE NA: 065 82 12 384 | PREDAVANJA@NOVA-AKROPOLA.RS

PREDAVANJE I RADIONICA:

BUDA I STOICI: DVA PUTA – JEDAN CILJ

NEDELJA 23. NOVEMBAR 2025. U 18 Č

BRANKOVA 24, BEOGRAD

ULAZ JE SLOBODAN. PRIJAVA JE OBAVEZNA. PRIJAVE NA: 065 82 12 384 | PREDAVANJA@NOVA-AKROPOLA.RS

KURS PRAKTIČNE FILOZOFIJE – UPOZNAJ SEBE

UTORAK 25. NOVEMBAR 2025. U 20 Č

BRANKOVA 24, BEOGRAD

065 82 12 384 | KURS@NOVA-AKROPOLA.RS | PRIJAVA JE OBAVEZNA

BROJ MESTA JE OGRANIČEN. [LINK DO PRIJAVE](#)

PREDAVANJE: ASPEKTI VREMENA U GRČKOJ MITOLOGIJ

SREDA 17. DECEMBRAR 2025. OD 19 Č.

BRANKOVA 24, BEOGRAD

ULAZ JE SLOBODAN. PRIJAVA JE OBAVEZNA. PRIJAVE NA: 065 82 12 384 | PREDAVANJA@NOVA-AKROPOLA.RS

PREDSTOJEĆI DOGAĐAJI

NOVI SAD:

PREDAVANJE I RADIONICE: DUH JAPANA - PUT KAMIJA

PETAK 24. OKTOBAR 2025. OD 19 Č.

SONJE MARINKOVIĆ 12, NOVI SAD. ULAZ JE SLOBODAN.

068 80 22 390 | NOVISAD@NOVA-AKROPOLA.RS | PRIJAVA JE OBAVEZNA

BROJ MESTA JE OGRANIČEN.

SVETSKI DAN FILOZOFIJE

PREDAVANJE: POVRATAK STOIKA: STABILNOST U NESTABILNOM SVETU

SREDA 12. NOVEMBAR 2025. U 18 Č

SONJE MARINKOVIĆ 12, NOVI SAD. ULAZ JE SLOBODAN.

PRIJAVA JE OBAVEZNA. PRIJAVE NA: 068 80 22 390 | NOVISAD@NOVA-AKROPOLA.RS

PREDAVANJE: ZEVS, TOR, PERUN

NEDELJA 16. NOVEMBAR 2025. U 19 Č

OPENS BULEVAR DESPOTA STEFANA 5

ULAZ JE SLOBODAN. VIŠE INFORMACIJA NA 068 80 22 390 | NOVISAD@NOVA-AKROPOLA.RS

KURS PRAKTIČNE FILOZOFIJE – UPOZNAJ SEBE

PETAK 28. NOVEMBAR, 18Č

SONJE MARINKOVIĆ 12, NOVI SAD

068 80 22 390 | KURS@NOVA-AKROPOLA.RS | PRIJAVA JE OBAVEZNA

BROJ MESTA JE OGRANIČEN. [LINK DO PRIJAVE](#)

PREDAVANJE I RADIONICA: UPRAVLJAJ SOBOM U VREMENU

NEDELJA 14. DECEMBAR U 19Č

OPENS - BULEVAR DESPOTA STEFANA 5

ULAZ JE SLOBODAN. VIŠE INFORMACIJA NA: 068 80 22 390 | NOVISAD@NOVA-AKROPOLA.RS



INSTAGRAM/NOVA_AKROPOLA_NOVI_SAD

INSTAGRAM/NOVA_AKROPOLA_BEOGRAD

FACEBOOK/NOVA.AKROPOLA.SRBIJA

YOUTUBE/@NOVA_AKROPOLA_SRBIJA



Pazirik tepih, muzej Ermitaž

NAJSTARIJI SAČUVANI TEPIH

■ Đulten Dvornić

Najstariji sačuvani primerak tepiha na svetu datira iz V do IV veka pre nove ere i pronađen je tokom arheoloških istraživanja grobnih humaka (1947-1949) poznatih kao Pazirik kurgani na visoravni Ukok u Altajskim planinama u Centralnoj Aziji. Ovaj tepih predstavlja dokaz visokog nivoa tehničke veštine i estetskog senzibiliteta tadašnjih majstora. Pazirik tepih je tkan koristeći životinjske i ljudske figure, kao i biljne i geometrijske motive.

Pronađenje u grobnici i izuzetno je dobro očuvan zahvaljujući permafrostu, odnosno vodi koja je prodrla i zamrzla se na niskim temperaturama

u tim surovim krajevima. To je omogućilo da se ovaj redak svedok prošlosti konzervira i sačuva milenijumima sve dok ga nije pronašla grupa ruskih arheologa. U grobnicama Pazirika su osim tepiha pronađeni i ljudski ostaci, zlatni nakit, oružje, odeća, kineska svila, oprema za konje i nameštaj.

Središnji deo tepiha podseća na tablu za igru dame – sastoji se od dvadeset četiri kvadratna polja, raspoređenih od po četiri po širini i šest po dužini. U svakom od tih kvadrata nalaze se biljni motivi sa četiri lista u kojima je prepoznata stilizacija lotosova pupoljka. Ova kompozicija

uokvirena je uskom bordurom sa lavovima i grifonima, a njih okružuje šira bordura sa dvadeset i četiri jelena. Najšira bordura sastoji se od figura muškaraca na konjima. Celokupna dimenzija tepiha je 183 x 200 cm.

Uredna simetrija, izvanredno umeće i složena kompozicija Pazirik tepiha otvara mnoga pitanja. Da li su ga izradili skitski, nomadski pastiri kojima se pripisuju ove grobnice ili je nastao daleko od ovih surovih sibirskih krajeva u nekoj urbanoj sredini?

Oprema pronađena u grobnicama svedoči o komunikaciji različitih kultura. Zbog toga i postoji više hipoteza o njegovom poreklu: Centralna Azija, Persija ili Jerermenija. Za sada je jasno da je ovaj vuneni tepih rađen tehnikom simetričnog ili takozvanog „turskog“ čvora i to sa neverovatnih 3.600 čvorova po dm².

Verovatno nikada nećemo otkriti ime majstora koji ga je izradio, ni ime pokojnika koga je pratio na njegovom nebeskom putovanju. Međutim, zajedničko nasleđe čovečanstva govori nam o tepihu kao svetom prostoru, njegova geometrija o uređenosti sveta, šare o vezi vidljivih i nevidljivih svetova. Ne zaboravimo da je tepih

pronađen u grobnici i da zato ne predstavlja samo „najstariji tepih na svetu“, već je njegova funkcija prvenstveno ritualna.

Međutim, zajedničko nasleđe čovečanstva govori nam o tepihu kao svetom prostoru, njegova geometrija o uređenosti sveta, šare o vezi vidljivih i nevidljivih svetova.

Čuva se u Ermitažu u Sankt Peterburgu kao deo stalne postavke Muzeja. Možda nikada nije trebao ugledati svetlo dana, ali igrom slučaja i dalje je tu pozivajući nas da protumačimo njegove zagonetne simbole.



Pazirik tepih, detalj



POKRENUT FILOZOFSKI KLUB ČITALACA!

„Čitati znači otvoriti prozore duše.“

U ponedjeljak, 13. oktobra, u prostorijama beogradskog sedišta Nove Akropole, održan je razgovor o knjizi *Glas Tišine*, čime je zvanično pokrenut Filozofski klub čitalaca.

Za prvi susret odabran je ovaj tekst koji pripada tibetanskoj tradiciji, a koji je krajem 19. veka priredila i prevela na engleski Helena Petrovna Blavacka.

Susret sa klasičnim i savremenim knjigama koje prenose mudrost, ima izuzetnu vrednost za čoveka i njegovo unutrašnje sazrevanje. Zbog toga, osnivanje ovakvog kluba stvara prostor za susret svetova i ideja, za razmenu vrednosti i shvatanja koja inspirišu, izgrađuju i unapređuju i pojedinca i društvo.

Klub je otvoren za sve i njegov rad odvijaće se uz prethodnu najavu na društvenim mrežama. Pratite nas i saznajte više o sledećim susretima!

